

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Socialinė ekonomika	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: Prof. Dr. (HP) Arūnas Poviliūnas, dėst. Agnė Girkontaitė	VU Filosofijos fakultetas, Sociologijos katedra, Universiteto g. 9/1, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji pakopa		Privalomasis sociologijos kaip pagrindinės krypties studentams krypties studentams, pasirenkamas – kitų krypčių studentams

Įgyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė		lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	150	50	100

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos
<p>Dalyko tikslas – supažindinti su pagrindinėmis socialinės ekonomikos sąvokomis, tokiomis kaip socialinis kapitalas, bendruomenių vystymas, socialinės investicijos, socialinės inovacijos ir socialinė enterprenerystė. Kursas suteiks žinojimą ir gebėjimus, reikalingus įgyvendinti tyrimą dalyvaujant ir įgalinti socialinėje atskirtyje esančias bendruomenes.</p> <p>Bendrosios kompetencijos: Gebėjimas rasti, analizuoti ir sisteminti informaciją iš įvairių teorinių ir empirinių šaltinių. Gebėjimas dirbti savarankiškai ir komandoje, organizuoti, vadovauti. Gebėjimas kūrybiškai spręsti problemas. Gebėjimas profesionaliai veikti laikantis socialinės atsakomybės, pilietiškumo, lygių galimybių principų, žmogaus teisių bei etikos standartų. Gebėjimas raštu ir žodžiu bendrauti profesinėje aplinkoje ir su žmonėmis, kurie nėra profesinės srities ekspertai.</p> <p>Dalykinės kompetencijos: Sociologijos teorijų išmanymas, gebėjimas jas taikyti sociologinių problemų analizei. Gebėjimas analizuoti visuomenės struktūras ir institutus taikant sociologijos teorijas ir metodologijas. Gebėjimas identifikuoti ir analizuoti socialines problemas. Gebėjimas atlikti socialinius tyrimus, įvertinti duomenų kokybę ir pateikti tyrimo rezultatus.</p>

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Gebės pasirinkti ir naudoti tinkamas informacijos paieškos sistemas, mokės naudotis nacionalinėmis ir tarptautinėmis duomenų bazėmis ir duomenų archyvais ir gebės pritaikyti tinkamą programinę įrangą socialinės informacijos paieškai, analizei ir sisteminimui.	Probleminis dėstymas, tekstų skaitymas ir aptarimas, diskusijos, informacijos paieška ir analizė statistinės analizės priemonėmis, tiriamojo projekto parengimas ir įgyvendinimas kartu su kitais studentais, ataskaitos rašymas.	Trumpi atvirų klausimų testai seminarų pradžioje iš skaitytų tekstų. Tiriamųjų užduočių ataskaitos. Tiriamųjų užduočių pristatymai. Atvirų klausimų testas per egzaminą.
Gebės savarankiškai atlikti darbo užduotis, dirbti komandoje, bendradarbiaujant tiek su savo srities, tiek su kitų sričių specialistais.		
Gebės panaudoti socialinę informaciją ir profesinį žinojimą, formuluodamas, analizuodamas ir sprenddamas problemas, gebės priimti sprendimus pažįstamoje aplinkoje.		
Gebės pateikti savo tyrimų rezultatus žodžiu ir raštu, gebės bendrauti sociologijos klausimais ir profesinėje aplinkoje, ir viešoje erdvėje.		
Gebės apibūdinti, ką tiria sociologija ir kuo ji skiriasi nuo kitų mokslų, kokia yra sociologijos vieta tarpkryptinėse studijose ir tyrimuose.		
Gebės identifikuoti pagrindines sociologijos sąvokas ir idėjas, atpažinti ir apibrėžti sociologijai būdingas problemas.		
Gebės susirasti, palyginti ir įvertinti sociologinius mokslinius tekstus, atlikti tekstų analizę ir ją tinkamai pristatyti žodžiu ir raštu.		
Gebės apibūdinti ir analizuoti Lietuvos ir kitų visuomenių socialinių institutų (šeimos, politikos, ekonomikos, darbo, miesto, kaimo, tapatybės ir kt.) veikimo bei kaitos dėsningumus ir ypatumus istorinės kaitos ir dabarties požiūriais.		
Gebės identifikuoti bei analizuoti socialines problemas, susijusias su tam tikrais visuomenės institutais, įvardyti ir tyrinėti socialinių problemų priežastis ir padarinius, pateikti tokios analizės rezultatus ir siūlyti socialinių problemų sprendimus.		
Gebės parengti nesudėtingų kiekybinių ir kokybinių socialinių tyrimų metodiką, ją pristatyti žodžiu ir raštu įvairioms tikslinėms grupėms (akademinei bendruomenei, taikomųjų socialinių tyrimų užsakovams).		

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Socialinės ekonomikos samprata. Istorinė socialinės ekonomikos sampratos raida, veikėjai ir grupės, kuriuos apima socialinės ekonomikos sąvoka, pagrindiniai teoriniai požiūriai, siejami su socialinės ekonomikos sąvoka.	6		2				8	6	Amin, Ash; Cameron, Angus; Hudson, Ray. 1999. „Welfare as work? The potential of the UK social economy“. Environment and Planning A, Nr. 31(11), p. 2033–2051.
2. Socialinė ekonomika ir socialinis kapitalas Socialinio kapitalo samprata, socialinio kapitalo formos, pasitikinėjimas ir socialinis kapitalas, įvairūs tarptautiniai sociologiniai tyrimai, socialinio kapitalo indikatoriai, socialinio kapitalo matavimas.	6		4				10	36	Coleman, James S. 2005. Socialinės teorijos pagrindai. Vilnius: Margi raštai. 268-286 psl. Putnam, Robert. 2001. Kad demokratija veiktų: pilietinės tradicijos šiulaikinėje Italijoje. Vilnius: Margi raštai. 213-244 psl. Iisakka, Laura. 2006. Social Capital – Statistical Review. Helsinki: Statistics Finland Socialinio kapitalo matavimo, remiantis antriniais duomenimis, individuali užduotis.
3. Institucijos, organizacijos ir skirtingos kapitalizmo formos. Socialinė tvarka, institucijos ir organizacijos, institucinė kaita, kapitalizmo kaita ir įvairovė, racionalaus antrepreneriško kapitalizmo įvairovė ir pilietinio organizavimosi formos, kapitalizmo formų analizė socialinio kapitalo požiūriu.	4		2				6	14	Norkus, Zenonas. 2008. Kokia demokratija, koks kapitalizmas. Pokomunistinė transformacija Lietuvoje istorinės lyginamosios sociologijos požiūriu. Vilnius: VU leidykla. p. 515-536; 537-560; 617-659. North, Douglass C. 2003. Institucijos, jų kaita ir ekonomikos veikmė. Vilnius: Eugrimas. 13-30; 119-134 psl.
4. Socialinės atskirties diskursai ir socialinė politika Socialinė atskirtis ir kritinė diskurso analizė, įvairios socialinės atskirties interpretacijos, Lietuvos kaimo bendruomenių socialinės atskirties atvejo analizė.	4		2				6	4	Levitas, Ruth. 1998. The Inclusive Society? Social Exclusion and New Labour. Macmillan, Basingstoke. P. 7-28.
5. Bendruomenių organizacijų resursai ir raida Bendruomenių organizacijų vaidmuo. Skirtingi bendruomenių organizacijų resursai: žmogiškas kapitalas, finansinis kapitalas, fizinis kapitalas, socialinis kapitalas, organizacinis kapitalas, politinis	6						6	4	

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
kapitalas, gamtinis kapitalas, kultūrinis kapitalas, aplinkos kapitalas.									
6. Socialinės inovacijos Socialinių inovacijų formos ir jų taikymas, tyrimas dalyvaujant, viešoji sociologija, socialiniai antreprenieriai, socialinė partnerystė. LEADER+ ir EQUAL projektų patirtys Lietuvoje ir Europoje.	6		6	2			14	36	Burawoy, Michael. 2005. „For Public Sociology“. American Sociological Review, vol. 70, p. 4-28. Socialinės inovacijos atvejo tyrimas grupėje.
Iš viso	32		16	2			50	100	150

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Individualus tiriamasis rašto darbas – socialinio kapitalo matavimas remiantis antriniais duomenimis, pasirinktu pjūviu. Apimtis 8000 sp. ženklų.	30	Semestro vidury (spalio 30 d.)	Problema (jos parinkimas ir problemiškas bei atitikimas kurso temai, hipotezių tinkamumas); Metodikos parinkimas (duomenų masyvo tinkamumas, statistinių metodų tinkamumas, reflektyvumas ir kritiškumas); Duomenų analizė ir interpretacijos (teisingas statistinių rezultatų interpretavimas, susiejimas su problema, išsamumas ir problemiškas); Struktūra (įvadas, dėstymas, išvados, jų susietumas, proporcijos); Duomenų pateikimas, stilius ir rašyba (suprantamumas skaitytojui, teksto sklandumas ir tvarkingumas).
Tiriamasis darbas grupėje (3-5 žmonės) – socialinių inovacijų atvejo studija.	30	Semestro pabaiga (gruodžio 22 d.)	Problema ir atvejo parinkimas (problemiškumas, atitikimas kurso temai ir išskleidimas į klausimus; minimalus teorinis pagrindimas); Metodikos parinkimas ir tyrimo įgyvendinimas (metodų, tyrimo instrumentų parinkimas, reflektyvus ir kritiškas jų įvertinimas; tyrimo rezultatų turtinumas ir atitikimas problemai); Duomenų analizė ir interpretacijos (interpretacijų ir analizės atitikimas problemai ir parinktai metodikai, išsamumas ir problemiškas); Ataskaitos struktūra (įvadas, dėstymas, išvados, jų susietumas, proporcijos); Duomenų pateikimas, stilius ir rašyba (suprantamumas skaitytojui, teksto sklandumas ir tvarkingumas).
Tiriamąojo darbo grupėje pristatymas.	10	Semestro antra pusė (gruodis)	Pristatymo turinys; Pristatymo struktūra; Vizualinės priemonės; Kalba ir aiškumas; Kontaktas su auditorija.
Egzamino raštu vertinimas	30	Per egzaminų sesiją.	Egzaminą sudaro 5 atviro tipo klausimai. Kiekvienas klausimas vertinamas iki 0,6 balo. Po to apskaičiuojama dispersija ir suranguojami atsakymai.

Seminarai	Įsk/ neįsk.	Viso semestro metu	Tekstų aptarimo seminarai vertinami trumpu testu kiekvieno seminaro pradžioje. Tiriamųjų darbų pristatymų seminarai vertinami komentarų pateikimu raštu. Neatsiskaičius daugiau nei dviejų seminarų, neprileidžiama prie egzamino. Už aktyvumą seminaruose – plius vienas balas prie galutinio įvertinimo. (Aktyvumas – min 5 argumentuoti pasisakymai į temą per du ar daugiau seminarų)
Paskaitų lankymas	Įsk./ neįsk.	Viso semestro metu	Lankymas privalomas. Neatėjus į daugiau nei dvi paskaitas, reikės atsiskaičyti rašto darbu.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
Amin, Ash; Cameron, Angus; Hudson, Ray.	1999	Welfare as work? The potential of the UK social economy	Environment and Planning A, Nr. 31(11), p. 2033–2051	
Burawoy, Michael.	2005	For Public Sociology	American Sociological Review, vol. 70, p. 4-28	http://burawoy.berkeley.edu/PS.Webpage/ps.papers.htm
Coleman, James S.	2005	Socialinės teorijos pagrindai		Vilnius: Margi raštai
Levitas, Ruth	1998	The Inclusive Society? Social Exclusion and New Labour		Macmillan, Basingstoke
Norkus, Zenonas	2008	Kokia demokratija, koks kapitalizmas. Pokomunistinė transformacija Lietuvoje istorinės lyginamosios sociologijos požiūriu		Vilnius: VU leidykla
North, Douglass C.	2003	Institucijos, jų kaita ir ekonominė veikmė		Vilnius: Eugrimas
Poviliūnas, Arūnas	2008	Socialinės inovacijos kaimo plėtrai		Vilnius: Arx Baltica
Putnam, Robert	2001	Kad demokratija veiktų: pilietinės tradicijos šiuolaikinėje Italijoje		Vilnius: Margi raštai
Papildoma literatūra				
Flora, Cornelia Butler, Flora, Jan L.	2008 (third edition)	Rural Communities: Legacy and Change		Westview Press
Green, Gary Paul, Haines, Anna	2012 (third edition)	Asset Building and Community Development		Los Angeles, London, New Delhi, Singapore, Washington DC: Sage Publications.
Leadbeater, Charles	1997	The Rise of the Social Entrepreneur		London: Demos
Nyden, Philip, Hossfeld, Leslie, Nydem, Gwendolyn.	2012	Public Sociology: Research, Action, and Change.		Los Angeles, London, New Delhi, Singapore, Washington DC: Sage Publications.
Poviliūnas, Arūnas	2003	„Pilietinė visuomenė“. Rimkutė, Jolanta (red.) <i>Žmogaus socialinė raida</i>		Vilnius, Homo Liber
Šaulauskas, Marius Povilas	2000	„Socialinė kaita: metodologija ir bendrosios tendencijos“. Dobryninas, Aleksandras ir kiti. <i>Socialiniai pokyčiai: Lietuva 1990/1998.</i>		Vilnius: Garnelis
Žiliukaitė, Rūta ir kt.	2006	Neatrasta galia: Lietuvos pilietinės visuomenės žemėlapis		Vilnius: Versus Aureus